

Datum	21.06.2016	Obseg	840 cm ²	Povzetek	Širitev virusa HIP pri nas. Pravočasna diagnoza omogoča zdravljenje, ki za 95 odstotkov zmanjša možnost prenosa okužbe.
Medij	Delo				
Naslov	Stran z zadržki glede testiranja!				
Avtor	Diana Zajec				

Stran z zadržki glede

Širitev virusa HIV pri nas Zdravljenje za 95 odstotkov zmanjša

LJUBLJANA – Čeprav je Slovenija še vedno med državami, kjer so okužbe z virusom HIV in aids zelo redek pojav, pa vzbuja skrb podatek, da se je njihovo število začelo opazno povečevati. Letos so to diagnozo, ki je najpogostejša v populaciji moških, ki imajo spolne odnose z moškimi, postavili že 43-krat.

DIANA ZAJEC

Tolikšno število okužb pri nas ponavadi zabeležimo šele konec leta. Je mogoče, da se epidemija tri desetletja po izbruhu spet začne širiti?

Znano je, da okužba s humanim virusom imunske pomanjkljivosti že kar nekaj časa ni več smrtna obsodba, predvsem zaradi zgodnjega odkrivanja in učinkovitega zdravljenja. To je hkrati tudi odlična preventiva, saj se možnost prenosa okužbe pri osebah, ki jemljejo zdravila, zmanjša za več kot 95 odstotkov.

Preveč tveganega vedenja

A problem je še vedno aktualen. Pri nas je namreč stigma, s katero se kaže odnos družbe do oseb, ki živijo z virusom HIV, zelo velika. In tako so, žal, tudi zadržki pri od-

ločanju za testiranje še vedno zelo pogosti.

»Moški, ki imajo spolne odnose z moškimi in ki sodijo v največjo skupino ljudi s tem virusom ne le v Sloveniji, ampak tudi v Evropi, se zavedajo, da virus HIV zdaj nima več usodnega predznaka. Vedo, da je zdravljenje zelo učinkovito. In zato najverjetneje pozabljajo na zaščito,« ugotavlja prof. dr. Janez Tomažič s Klinike za infekcijske bolezni in vročinska stanja, pri čemer omenja niz dejavnikov, ki dodatno pripomorejo k tveganemu vedenju v spolnosti.

Nove tehnologije in aplikacije omogočajo lažje, hitrejše spoznavanje in menjavanje partnerjev, temu se pridružujejo še uporaba in zlora ba alkohola in drog. »Vse to vpliva na manjšo uporabo kondomov. Nekateri posamezniki se nevarnosti okužbe zdaj, ko ta ni več usodna, preprosto sploh ne zavedajo več. Številni drugi, predvsem mladi, pa kljub tveganju zavračajo uporabo kondoma – zaradi občutka intimnosti in bližine. Marsikdo pri intimnih odnosih ne misli na HIV, sifilis ali gonorejo. Ta trend, ki vzbuja bojazen pred ponovnim izbruhom epidemije aidsa, je treba ustaviti,« je prepričan profesor Tomažič.

To je mogoče doseči tako s praktičiranjem zaščite pred spolno prenosljivimi boleznimi kot tudi s pravočasnim testiranjem. S tem bi lahko obolelemu – morda še bistveno bolj kot pri katerem od drugih kroničnih obolenj – močno zmanjšali kalvarijo, ki jo sicer prinaša aids.

Testi: anonimni in brezplačni

Prof. Tomažič poudarja, da je njihova klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana še vedno edina zdravstvena institucija v Sloveniji, kamor je vsak ponedeljek mogoče priti na brezplačno in anonimno testiranje, saj tako zaščiti integriteto posameznika. Kdor želi opraviti testiranje, to lahko naredi med 11. in 14. uro v ambulanti za svetovanje in anonimno testiranje na okužbe s HIV, s hepatitisoma B in C. Laboratorijski del testiranja

potem izvedejo na Inštitutu za mikrobiologijo in imunologijo Medicinske fakultete Ljubljana.

Podobna testiranja redno izvajajo tudi v Legebitri (v Ljubljani), za moške, ki imajo spolne odnose z moškimi in pri katerih se najpogosteje prenaša virusa HIV, pa so v zadnjem času na voljo brezplačna in anonimna testiranja tudi drugod po Sloveniji (www.kajisces.si).

Na splošno pa velja, da se je prav tako mogoče testirati na območjih enotah nacionalnega inštituta za javno zdravje, na zavodih za transfuzijo, pri splošnih oziroma družinskih zdravnikih pa tudi pri vseh drugih specialistih.

Pred kratkim se je pri nas končal projekt *Odziv na HIV*, v kate-

600

ljudi z virusom HIV živi v Sloveniji; to diagnozo so letos postavili že 43-krat

rem so se povezali strokovnjaki in predstavniki civilne družbe ter s sredstvi iz norveškega finančnega mehanizma pripravili nov model celovite promocije varne spolnosti in testiranja na HIV za moške, ki imajo spolne odnose z moškimi.

Neetičen odnos je pogost, čeprav okužb ni

Po zaslugi tega projekta se je pri nas povečalo tudi število strokovnjakov, usposobljenih za pravilno ukrepanje v zvezi s HIV. Pri zaposlenih v zdravstvu, ki so pri oskrbi HIV-pozitivnega bolnika (takega, ki še ne jemlje zdravil za obvladovanje HIV) izpostavljeni možnosti okužbe, na primer zaradi vboda z iglo, ta možnost ne dosega niti enega odstotka (0,33 odstotka).

A zadržki v praksi obstajajo, osebe z virusom HIV se z njimi pogosto srečujejo – čeprav se pri nas v treh desetletjih, odkar so zaznali prve primere prenosa tega virusa,

Prof. dr. Janez Tomažič
predstojnik katedre za infekcijske bolezni

Kot družba si moramo prizadevati, da bi zmanjšali strah številnih, ki si ne upajo na testiranje, ker se bojijo diagnoze in njenih posledic v majhnem slovenskem prostoru – čeprav slutijo, da bi rezultati testiranja utegnili biti pozitivni.

testiranja!

možnost prenosa okužbe – Okužbo je treba odkriti čim prej

FOTO SHUTTERSTOCK

ni okužil nihče, ki dela v zdravstvu. Prof. dr. Janezu Tomažiču, ki se ga je prijelo poimenovanje »angel varuh oseb, ki na Slovenskem živijo s HIV«, se zato tako neprosvetljeno, nestrokovno in neetično ravnanje zdi nedopustno.

»Zobozdravnikom in tudi vsem drugim strokovnjakom, ki delajo v zdravstvu, poskušamo dopovedati, da možnosti okužbe tako rekoč ni, le standardne preventivne ukrepe morajo upoštevati. Kot družba si moramo prizadevati, da bi zmanjšali strah številnih, ki si ne upajo na testiranje, ker se bojijo diagno-

ze in njenih posledic v majhnem slovenskem prostoru – pa čeprav slutijo, da bi rezultati testiranja utegnili biti pozitivni,« poudarja prof. Tomažič.

Naj pri tem spomnimo, da so študenti medicine in računalništva pod mentorstvom prof. dr. Mojce Matičič prav zato, da bi pomagali premagati predsodke in tabuje na tem področju ter pomagali izboljšati splošno ozaveščenost o vseh spolno prenosljivih okužbah, razvili spletno aplikacijo (<http://aspo.mf.uni-lj.si/#/>).

► **STRAN 5**

IZZIVOV JE ŠE VELIKO

Ko se je prof. dr. Janez Tomažič začel ukvarjati z virusom HIV oziroma aidsom, je bilo to področje, takrat še zelo neznano, v očeh večine zdravnikov strah vzbujajoče in vse prej kot atraktivno. »Čeprav nisem vedel, v kaj se podajam, sem s svojo odločitvijo za to fantastično potovanje danes zelo zadovoljen. Najprej so se vrstili neuspehi, drug za drugim, vendar so končno privedli do uspeha, ki je obogatil celotno bioznanost. Priložnost, da sem lahko opazoval, kako se je stanje bolnikov pred mojimi očmi sčasoma začelo izboljševati, je gotovo najbolj fascinantno obdobje na moji zdravniški poti.« A izzivov je še veliko – trenutno najbolj aktualna je nova preventivna metoda za najbolj izpostavljenih, ki bi jo po njegovem prepričanju morali uvesti tudi pri nas.